
Spis treści

Przedmowa	13
Zmiany w obecnym wydaniu książki	14
O książce	17
Miejsce tej książki w programie nauczania ekonomii	18
Niektóre szczególne cechy książki	18
Cechy dydaktyczne	20
Podziękowania	21
1. Wprowadzenie	25
1.1. Czym zajmuje się ekonomia międzynarodowa?	29
1.1.1. Korzyści z handlu	30
1.1.2. Struktura handlu międzynarodowego	31
1.1.3. Rozmiary wymiany handlowej	32
1.1.4. Bilans płatniczy	33
1.1.5. Ustalanie kursu walutowego	34
1.1.6. Koordynacja międzynarodowej polityki gospodarczej	34
1.1.7. Międzynarodowy rynek kapitałowy	35
1.2. Ekonomia międzynarodowa: handel i finanse	36
CZĘŚĆ I. TEORIA WYMIANY MIĘDZYNARODOWEJ	39
2. Handel na świecie: przegląd	41
2.1. Kto z kim handluje?	44
2.1.1. Wielkość ma znaczenie: model grawitacyjny handlu	45
2.1.2. Model grawitacyjny w praktyce: w poszukiwaniu anomalii	47
2.1.3. Ograniczenia handlu: odległość, bariery i granice	47

2.2.	Zmieniająca się struktura handlu światowego	51
2.2.1.	Czy świat staje się mniejszy?	51
2.2.2.	Co jest przedmiotem handlu?	53
2.2.3.	Offshoring usług	54
2.3.	Czy stare zasady wciąż mają zastosowanie?	57
	Podsumowanie	57
	Główne pojęcia	58
	Problemy i zadania	58
	Literatura dodatkowa	59
3.	Wydajność pracy a przewaga komparatywna: Model Davida Ricardo	61
3.1.	Koncepcja przewagi komparatywnej	64
3.2.	Gospodarka z jednym czynnikiem produkcji	66
3.2.1.	Możliwości produkcyjne	66
3.2.2.	Względne ceny i podaż	68
3.3.	Handel w świecie z jednym czynnikiem produkcji	69
3.3.1.	Ustalanie się relatywnej ceny przy istnieniu wymiany handlowej	71
3.3.2.	Korzyści z wymiany	75
3.3.3.	Relatywne płace	76
3.4.	Błędne przekonania na temat przewagi komparatywnej	78
3.4.1.	Wydajność a konkurencyjność	79
3.4.2.	Argument dotyczący wyzysku siły roboczej	80
3.4.3.	Wymiana oparta na wyzysku	82
3.5.	Przewaga komparatywna w modelu z wieloma dobrami	83
3.5.1.	Konstrukcja modelu	83
3.5.2.	Relatywne płace a specjalizacja	83
3.5.3.	Wyznaczanie relatywnej płacy w modelu z wieloma dobrami	86
3.6.	Koszty transportu i dobra niebędące przedmiotem wymiany handlowej	88
3.7.	Empiryczna weryfikacja modelu Ricardo	89
	Podsumowanie	92
	Główne pojęcia	93
	Problemy i zadania	94
	Literatura dodatkowa	95
4.	Model czynników specyficznych i podział dochodu	97
4.1.	Model czynników specyficznych	101
4.1.1.	Założenia modelu	102
4.1.2.	Możliwości produkcyjne	103
4.1.3.	Ceny, płace a alokacja pracy	107
4.1.4.	Ceny względne a podział dochodu	113

4.2.	Handel międzynarodowy w modelu czynników specyficznych	114
4.3.	Podział dochodów a korzyści z handlu	116
4.4.	Polityczna ekonomia handlu: wstępne ujęcie	119
4.4.1.	Podział dochodów a polityka wobec handlu	121
4.5.	Międzynarodowa mobilność pracy	125
	Podsumowanie	132
	Główne pojęcia	133
	Problemy i zadania	133
	Literatura dodatkowa	135
	Dodatek: Więcej szczegółów na temat czynników specyficznych	137
	Produkt krańcowy i całkowity	137
	Względne ceny a podział dochodu	139
5.	Wyposażenie w zasoby a handel: model Heckschera–Ohlina	143
5.1.	Model gospodarki dwuczynnikowej	146
5.1.1.	Ceny a wielkość produkcji	147
5.1.2.	Wybór kombinacji nakładów czynników produkcji	151
5.1.3.	Ceny czynników produkcji a ceny dóbr	153
5.1.4.	Wyposażenie w zasoby a wielkość produkcji	155
5.2.	Skutki handlu międzynarodowego między krajami posiadającymi dwa czynniki produkcji	157
5.2.1.	Względne ceny a struktura handlu	158
5.2.2.	Handel a podział dochodu	160
5.2.3.	Ukierunkowane na umiejętności zmiany technologiczne a nierówność dochodów	163
5.2.4.	Wyrównywanie się cen czynników produkcji	169
5.3.	Empiryczna weryfikacja modelu Heckschera–Ohlina	171
5.3.1.	Handel dobrami jako substytut handlu czynnikami: Zawartość czynników produkcji w handlu	172
5.3.2.	Struktura eksportu z krajów rozwiniętych i rozwijających się	176
5.3.3.	Implikacje badań empirycznych	179
	Podsumowanie	179
	Główne pojęcia	181
	Problemy i zadania	181
	Literatura dodatkowa	182
	Dodatek: Ceny czynników, ceny dóbr oraz wybór nakładów	184
	Wybór techniki produkcji	184
	Ceny dóbr a ceny czynników produkcji	186
	Więcej na temat zasobów i produkcji	188
	Dodatek matematyczny: Model względnej obfitości czynników	190
	Ceny czynników produkcji a koszty	190

Ceny dóbr a ceny czynników produkcji	193
Podaż czynników produkcji i dóbr	194
6. Standardowy model handlu	197
6.1. Standardowy model gospodarki zaangażowanej w wymianę handlową	200
6.1.1. Możliwości produkcyjne a względna podaż	201
6.1.2. Względne ceny a popyt	202
6.1.3. Efekt dobrobytowy zmian <i>terms of trade</i>	205
6.1.4. Określanie względnych cen	206
6.1.5. Wzrost gospodarczy: przesunięcie krzywej <i>RS</i>	208
6.1.6. Wzrost a granica możliwości produkcyjnych	210
6.1.7. Względna światowa podaż a <i>terms of trade</i>	212
6.1.8. Międzynarodowe skutki wzrostu	213
6.2. Cła i subsydia eksportowe: równoczesne przesunięcia krzywych <i>RS</i> i <i>RD</i>	216
6.2.1. Wpływ cła na względny popyt i względną podaż	217
6.2.2. Skutki subsydium eksportowego	218
6.2.3. Konsekwencje zmian <i>terms of trade</i> : kto zyskuje, a kto traci?	219
6.3. Międzynarodowe pożyczanie i udzielanie pożyczek	221
6.3.1. Międzyokresowe możliwości produkcyjne a handel	221
6.3.2. Realna stopa procentowa	222
6.3.3. Międzyokresowa przewaga komparatywna	224
Podsumowanie	225
Główne pojęcia	226
Problemy i zadania	226
Literatura dodatkowa	228
Dodatek: Więcej na temat handlu międzyokresowego	230
Dodatek matematyczny: Wymiana w gospodarce światowej	234
Popyt, podaż i równowaga rynkowa	234
Podaż, popyt i stabilność stanu równowagi	237
Skutki zmian podaży i popytu	240
Wzrost gospodarczy	240
Transfer dochodu	242
Cło	243
7. Zewnętrzne korzyści skali a międzynarodowa lokalizacja produkcji	245
7.1. Korzyści skali a handel międzynarodowy: wprowadzenie	248
7.2. Korzyści skali a struktura rynku	250
7.3. Teoria efektów zewnętrznych	251
7.4. Wyspecjalizowani dostawcy	252

7.5.	Wyspecjalizowani pracownicy	253
7.6.	Dyfuzja wiedzy	254
7.6.1.	Efekty zewnętrzne a równowaga rynkowa	255
7.7.	Efekty zewnętrzne a handel międzynarodowy	256
7.7.1.	Efekty zewnętrzne, wielkość produkcji i ceny	256
7.7.2.	Efekty zewnętrzne a struktura handlu zagranicznego	258
7.7.3.	Handel a dobrobyt w warunkach istnienia efektów zewnętrznych	262
7.7.4.	Dynamiczne rosnące przychody skali	263
7.8.	Handel międzyregionalny a geografia ekonomiczna	265
	Podsumowanie	268
	Główne pojęcia	269
	Problemy i zadania	269
	Literatura dodatkowa	271
8.	Firmy w globalnej gospodarce: działalność eksportowa, outsourcing i przedsiębiorstwa wielonarodowe	273
8.1.	Teoria niedoskonałej konkurencji	276
8.1.1.	Monopol: krótka powtórka	277
8.1.2.	Konkurencja monopolistyczna	280
8.2.	Konkurencja monopolistyczna a handel międzynarodowy	286
8.2.1.	Skutki zwiększonych rozmiarów rynku	287
8.2.2.	Korzyści z rynku zintegrowanego: przykład liczbowy	288
8.2.3.	Znaczenie handlu wewnątrzgałęziowego	292
8.3.	Odpowiedź firm na handel międzynarodowy: zwycięzcy, przegrani i wyniki ekonomiczne całej gałęzi	296
8.3.1.	Różnice w wynikach ekonomicznych między producentami	298
8.3.2.	Skutki zwiększonych rozmiarów rynku	300
8.4.	Koszty handlu a działalność eksportowa	302
8.5.	Dumping	305
8.6.	Firmy wielonarodowe i outsourcing	308
8.7.	Decyzje firmy dotyczące zagranicznych inwestycji bezpośrednich	312
8.7.1.	Outsourcing	314
8.7.2.	Skutki działalności firm wielonarodowych i zagranicznego outsouringu	321
	Podsumowanie	322
	Główne pojęcia	324
	Problemy i zadania	324
	Literatura dodatkowa	326
	Dodatek: Przychód krańcowy	328
	Dodatek matematyczny: Model konkurencji monopolistycznej	330

CZĘŚĆ II. POLITYKA HANDLOWA	333
9. Narzędzia polityki handlowej	335
9.1. Podstawowa analiza cła	338
9.1.1. Podaż, popyt i handel w pojedynczej gałęzi	338
9.1.2. Skutki stosowania cła	341
9.1.3. Mierzenie stopnia protekcji	342
9.2. Koszty cła i korzyści z jego stosowania	344
9.2.1. Nadwyżka konsumenta i nadwyżka producenta	345
9.2.2. Mierzenie kosztów i korzyści	347
9.3. Inne narzędzia polityki handlowej	351
9.3.1. Subsydia eksportowe: teoria	352
9.3.2. Kwoty importowe: teoria	354
9.3.3. Dobrowolne ograniczenia eksportowe (VER)	360
9.3.4. Przepisy domieszkowe	362
9.3.5. Inne narzędzia polityki handlowej	365
9.4. Skutki polityki handlowej: podsumowanie	365
Podsumowanie	366
Główne pojęcia	367
Problemy i zadania	367
Literatura dodatkowa	369
Dodatek: Cło i kwota w warunkach monopolu	371
Model z wolnym handlem	371
Model z cłem	373
Model z kwotą importową	374
Porównanie cła i kwoty	374
10. Ekonomia polityczna a polityka handlowa	377
10.1. Argumenty na rzecz wolnego handlu	380
10.1.1. Wolny handel a efektywność	380
10.1.2. Dodatkowe korzyści z wolnego handlu	381
10.1.3. Poszukiwanie rent ekonomicznych	382
10.1.4. Polityczne argumenty przemawiające za wolnym handlem ...	383
10.2. Argumenty przeciwko wolnemu handlowi powołujące się na dobrobyt kraju	384
10.2.1. Argument za utrzymaniem ceł dla poprawy <i>terms of trade</i> ...	384
10.2.2. Zawodność rynku krajowego jako argument przeciwko wolnemu handlowi	386
10.2.3. Jak bardzo przekonujący jest argument zawodności rynku krajowego?	388

10.3.	Podział dochodu a polityka handlowa	390
10.3.1.	Konkurencja wyborcza	390
10.3.2.	Działanie zbiorowe	392
10.3.3.	Modelowanie procesu politycznego	395
10.3.4.	Kto podlega ochronie?	395
10.4.	Międzynarodowe negocjacje a polityka handlowa	397
10.4.1.	Zalety negocjacji	398
10.4.2.	Międzynarodowe porozumienia handlowe: krótka historia ...	400
10.4.3.	Runda Urugwajska	403
10.4.4.	Liberalizacja handlu	403
10.4.5.	Reformy od GATT do WTO	405
10.4.6.	Korzyści i koszty	406
10.5.	Koniec układów o wolnym handlu?	409
10.5.1.	Preferencyjne porozumienia handlowe	412
10.5.2.	Partnerstwo transpacyficzne	416
	Podsumowanie	417
	Główne pojęcia	419
	Problemy i zadania	419
	Literatura dodatkowa	421
	Dodatek: Dowód, że optymalna taryfa celna jest dodatnia	422
	Popyt i podaż	422
	Cła i ceny	423
	Cło i dobrobyt społeczny kraju	424
11.	Polityka handlowa w krajach rozwijających się	427
11.1.	Uprzemysłowienie antyimportowe	430
11.1.1.	Argument na rzecz protekcjonizmu wychowawczego	431
11.1.2.	Pobudzanie produkcji przemysłowej przez protekcjonizm ...	433
11.2.	Efekty faworyzowania przemysłu: problemy z uprzemysłowieniem antyimportowym	436
11.3.	Liberalizacja handlu po 1985 r.	438
11.4.	Handel i wzrost: „cud wschodnioazjatycki”	440
	Podsumowanie	443
	Główne pojęcia	444
	Problemy i zadania	444
	Literatura dodatkowa	445
12.	Dylematy polityki handlowej	447
12.1.	Wyrafinowane argumenty na rzecz aktywnej polityki handlowej	450
12.1.1.	Technologia i efekty zewnętrzne	450

12.1.2. Niedoskonała konkurencja i strategiczna polityka handlowa	454
12.2. Globalizacja a nisko opłacana praca	459
12.2.1. Ruch antyglobalistów	460
12.2.2. O handlu i płacach raz jeszcze	461
12.2.3. Warunki pracy a negocjacje handlowe	463
12.2.4. Problemy ochrony środowiska i kultury	464
12.2.5. WTO a suwerenność krajów	465
12.3. Globalizacja a środowisko naturalne	467
12.3.1. Globalizacja, wzrost gospodarczy a zanieczyszczenie środowiska	468
12.3.2. Problem „przystani nieczystości”	471
12.3.3. Dyskusja o cłach „węglowych”	472
12.4. Szoki handlowe i ich wpływ na lokalne społeczności	473
Podsumowanie	474
Główne pojęcia	475
Problemy i zadania	475
Literatura dodatkowa	476
Indeks rzeczowy	479
Indeks nazwisk	487